

माणदेश एक्सप्रेस

संपादक : दिपक गौतम प्रकाशे

मोबा. ९५९५०४७६७६/९५०३६३८६८६

www.mandeshexpress.com

वर्ष : ६ वे

अंक : ११७

शनिवार दि. १६ मार्च २०२४

किंमत २ रु • पाने : ४

RNI : MAHMAR/2017/77021

पुत्र प्रेमामुळे शिवसेना आणि राष्ट्रवादीत फूट; अमित शाह

माणदेश एक्सप्रेस न्यूज
नवी दिल्ली: गेल्या काही वर्षांमध्ये महाराष्ट्राच्या राजकारणात अनेक अनपेक्षित घटना घडल्या आहेत. आधी शिवसेनेत फूट पडून दोन गट तयार झाले. त्यानंतर राष्ट्रवादी काँग्रेसमध्येही तशीच परिस्थिती निर्माण झाली. या पक्ष फुटीवरून विरोधक सतत भाजपवर टीका करत असतात. भाजपनेच शिवसेना आणि राष्ट्रवादी पक्ष फोडल्याचा आरोप विरोधकांकडून होत असतो.

आता विरोधकांच्या या आरोपांवर केंद्रीय गृहमंत्री अमित शाह यांनी महत्वाची प्रतिक्रिया दिली. केंद्रीय गृहमंत्री अमित शाह यांनी शुक्रवारी इंडिया

टुडे कॉन्क्लेव्हमध्ये विविध प्रश्नांची उत्तरे दिली. यावेळी गृहमंत्र्यांना विचारण्यात आले की, महाराष्ट्रात भाजपने अनेक पक्ष फोडून सत्ता स्थापन केली. पण राजकीय

विश्लेषकांच्या मते सहानुभूती उद्वेग ठाकरे आणि शरद पवार यांकडे आहे. महाराष्ट्रात तुमची युती चांगली कामगिरी करेल, यावर तुम्हाला किती विश्वास आहे? याला उत्तर देताना अमित शाह म्हणाले, 'महाराष्ट्रात भाजपने एकही पक्ष फोडला नाही. या पक्षफुटीचे कारण पुत्रप्रेम आहे.'

'आदित्य ठाकरेंनी मुख्यमंत्री व्हावे, अशी उद्वेग ठाकरेंची इच्छा होती. पण, आदित्य ठाकरेंना नेता म्हणून स्वीकारण्यास तयार नसलेला

मोठा गट बाहेर पडला. बाळासाहेबांच्या काळापासून शिवसेनेत काम करणाऱ्या लोकांनी उद्वेग ठाकरेंना नेता म्हणून स्वीकारले, पण आता त्यांना आदित्य ठाकरेंचे नेतृत्व मान्य नव्हते. 'शरद पवारांनाही आपल्या मुलीला प्रमुख बनवायचे होते. पण, पक्षातील अनेकांना हे पटले नाही आणि त्यामुळेच ते वेगळे झाले. आम्ही कोणताही पक्ष फोडला नाही. पुत्रप्रेमामुळे शिवसेना आणि राष्ट्रवादीला तडा गेला आहे,' असं शाह यावेळी म्हणाले.

अरविंद केजरीवालांना धक्का: कोर्टातून दिलासा नाहीच, आज हजर राहावं लागणार!

माणदेश एक्सप्रेस न्यूज
दिल्लीचे मुख्यमंत्री अरविंद केजरीवाल यांच्या अडवणी कमी होण्याचं नाव घेत नसल्याचं चित्र आहे. कथित मद्य घोळवण्याप्रकरणी ईडीने वारंवार समन्स जारी करूनही केजरीवाल हे चौकशीसाठी हजर झाले नाहीत. त्यामुळे ईडीने थेट न्यायालयात धाव घेतली. ईडीने दाखल केलेल्या दुसऱ्या तक्रारीनंतर राऊस अडवणे

न्यायालयाच्या दंडाधिकारी न्यायालयाने मुख्यमंत्री केजरीवाल

यांना १६ मार्चला हजर राहण्याचे आदेश दिले होते. दंडाधिकारी न्यायालयाने बजावलेल्या या आदेशालाही केजरीवाल यांच्याकडून आढावा देण्यात आला होता. मात्र अंमलबजावणी संचालनालयाने (ईडी) दाखल केलेल्या तक्रारीच्या आधारे दिल्लीचे मुख्यमंत्री अरविंद केजरीवाल यांना जारी करण्यात आलेल्या समन्सला स्थगिती देण्यास राऊस अडवणे

न्यायालयाच्या सत्र न्यायालयानेही नकार दिला आहे. याप्रकरणी ईडीचा आरोप आहे की, आप नेत्यांनी नोव्हेंबर २०२१ मध्ये लागू झालेल्या उत्पादन शुल्क धोरण २०२२-२२ शी संबंधित एकूण १०० कोटी रुपयांची लाच घेतली आहे. लेफ्टनंट गव्हर्नर विनय कुमार सक्सेना यांच्या शिफारशीनंतर हे धोरण रद्द करण्यात आले आणि कथित अनियमिततेची केंद्रीय अन्वेषण

ब्युरो चौकशी सुरू करण्यात आली. आपल्या सहा आरोपपत्रांपैकी एका आरोपपत्रात ईडीने दावा केला आहे की, मद्य धोरण अरविंद केजरीवाल यांनी केले होते. त्यामुळे चौकशीसाठी केजरीवाल यांना वारंवार समन्स जारी करण्यात आला आहे. दरम्यान, राजकीय उद्देशाने माध्यविरुद्ध ही कारवाई केली जात असून मी इंडिया आघाडीपासून वेगळं व्हावं, असा सत्ताध्याऱ्यांच्या प्रयत्न आहे, असा आरोप अरविंद केजरीवाल यांच्याकडून करण्यात आला होता. मात्र आता न्यायालयानेही दिलासा न दिल्याने केजरीवाल यांना हजर राहावं लागणार आहे.

शेटफळेत रस्त्याच्या कामाचा शुभारंभ

माणदेश एक्सप्रेस न्यूज
आटपाडी/प्रतिनिधी : शेटफळे येथे रस्त्याच्या कामाचा शुभारंभ खानापूर विधानसभा मतदारसंघाचे युवा नेते सुहास बाबर, सांगली जिल्हा बँकेचे संचालक आटपाडी तानाजीराव पाटील यांच्या हस्ते करण्यात आला. शेटफळे ते रेबळमळा मार्ग कोळा शिव, शेटफळे ते सोमेवाडी हद्द, शेटफळे ते तु.बु.मळा अशा तीन रस्त्यांचे उद्घाटन यावेळी करण्यात आले. शेटफळे ते तुबूमळा हा रस्ता मुख्यमंत्री ग्राम सडक योजनेतून १कोटी ८ लाख रुपये देखभाल दुरुस्तीसह धरण्यात आला आहे. शेटफळे ते रेबाई मळा मार्ग कोळा शीव हा रस्ता ७२ लाख रुपये दुरुस्तीसाठी धरण्यात आला आहे. शेटफळे ते सोमेवाडी हद्द या रस्त्यासाठी ५५ लाख रुपये धरण्यात आले आहे खानापूर विधानसभा मतदारसंघाचे कै. आमदार अनिलभाऊ बाबर यांचे शेटफळे या गावावर विशेष लक्ष होते. त्यांनी आतापर्यंत बंधारे, रस्ते, शाळा, गावातील अंतर्गत रस्ते, गटारी, विजेचे सबस्टेशन, अंगणवाडी

शेटफळे येथे रस्ते कामाचा शुभारंभ प्रसंगी सुहास बाबर, तानाजीराव पाटील, संतोष पुजारी, सोमनाथ गायकवाड, विजय देवकर व उपस्थित मान्यवर

दुरुस्ती, जिम, सभामंडप, पॅविंग ब्लॉक, ग्रामपंचायत दुरुस्ती इमारत, जल जीवन पाईपलाईन, भाग शाळा दुरुस्ती, टेंपूचे पाणी शेटफळे च्या शिवाऱत उपलब्ध करून दिले आहे.

या रस्त्याच्या कामाच्या शुभारंभासाठी बाजार समितीचे सभापती पै. संतोष पुजारी, युवा नेते दत्तात्रय पाटील पंच, मनोज नांगरे, अरविंद चव्हाण, सरपंच शारदा गायकवाड, उपसरपंच ज्ञानेश्वर वाघमारे, सोमनाथ गायकवाड, विजय देवकर, प्रा. चंद्रकांत गायकवाड,

सुभाष अण्णा गायकवाड, किसन गायकवाड गुरुजी, वामन गायकवाड गुरुजी, निवृत्ती गायकवाड, विलास गायकवाड, आकाश मोकाशी, रावसाहेब गायकवाड, सुरेश शेट गायकवाड, संतोष शेट गायकवाड, रंजीत गायकवाड, प्रमोद गायकवाड, बापूराव गायकवाड, अभिजीत गायकवाड पोपट गायकवाड, संभाजी देवकर नाथबाबा गायकवाड, यशवंत गायकवाड, सुखदेव गायकवाड प्रभाकर माने

, रुपेश गायकवाड, अरविंद गायकवाड, चंद्रकांत गायकवाड मेजर, अनिकेत गायकवाड, अनिल गायकवाड युवराज माने, कल्लेश्वर गायकवाड, श्रीकांत गायकवाड अरुण गायकवाड, संभाजी गायकवाड, राजेंद्र गायकवाड, विजय गायकवाड, संपत भिवरे महिंद्र भोरे, पिंटू भोरे, जयवंत गायकवाड, अमित गायकवाड, बाळासो गायकवाड, भागवत गायकवाड, सत्यजित मोकाशी, किरण महामुनी इत्यादी उपस्थित होते.

दोन अंकी लाभांश बरोबरच भेटवस्तू वाटपामुळे सभासदामध्ये विश्वासाहता वाढली : गजानन पाटील

माणदेश एक्सप्रेस न्यूज
आटपाडी/प्रतिनिधी : महाराष्ट्र राज्य पदवीधर प्राथमिक शिक्षक व केंद्रप्रमुख संघटना पुरस्कृत सांगली जिल्हा विकास प्राथमिक शिक्षक सहकारी पतसंस्थेने नेहमी सभासद शिक्षकांना केंद्रस्थानी मानूनच कारभार केला. दोन अंकी लाभांश देऊनही प्रत्येक सभासदाला जीवनोपयोगी आणि दर्जेदार एक भेटवस्तू प्रतिवर्षी देण्याची परंपरा गेली २२ वर्षे संस्थेने जपली. या भेटवस्तू वाटपामुळेच सभासदांमध्ये पतसंस्थेबद्दल प्रेम, जिळाळा, आपुलकी आणि कारभाराबद्दल च्या विश्वासाहतेमध्ये वाढ झाली

असल्याचे मत संघटनेचे ज्येष्ठ मार्गदर्शक तथा राज्य नेते गजानन पाटील यांनी व्यक्त केले. सुरवातीच्या काळात संघटना कार्यकर्त्यांवर येणारे दबाव, होणारे खचीकरण, हॅरशमेंट आणि न्यायालयीन लढाईमुळे झालेला सुमारे पंधरा लाख रुपयेचा तोटा संस्थापक सभासदांनीच सोसला आणि संघटना कार्यकर्त्यांवर विश्वास ठेवून त्यांना बळ दिले म्हणूनच पिशाची रूपातील आपली पतसंस्था १२५ कोटी पेक्षाही अधिक वार्षिक उलाढाल करू लागली, यातील सभासदांचा सिंहाचा वाटा संघटना विसरली नाही. म्हणूनच पतसंस्थेबरोबरच संघटना

वाढीकडेही आपण सर्वांनी लक्ष देणे ही काळाची गरज आहे. विशेषतः आजचे सत्कारमूर्ती शाखा सल्लागार यांनी विशेष लक्ष द्यावे असे आवाहन श्री पाटील यांनी केले. भेटवस्तू वाटप आणि शाखा सल्लागार सत्कार समारंभात प्रमुख पाहुणे म्हणून ते बोलत होते. रविवार दि. ९ रोजी आटपाडी येथे कार्यक्रम संपन्न झाला. अध्यक्षस्थानी पतसंस्थेचे माजी चेअरमन टी. के. जावीर होते. पतसंस्थेचे नूतन संचालक अजिनाथ बुधावले आणि पदवीधर शिक्षक संघटना यांनी कार्यक्रमाचे आयोजन केले होते. प्रारंभीच कार्यक्रमाचे अध्यक्ष टी. के. जावीर, प्रमुख

पाहुणे गजानन पाटील, गटशिक्षण अधिकारी दत्तात्रय मोरे, बाळासाहेब गुरव, माणिक खंडागळे, तालुका अध्यक्ष विलास गळवे, शाखा संचालक अजिनाथ बुधावले, शिक्षक बँकेचे संचालक शरद चव्हाण, सुनील गायकवाड, हणमंत गायकवाड, विजय चव्हाण, संतोष क्षीरसागर, आटपाडी तालुका शिक्षण सेवक पतसंस्थेचे संचालक रसिक सपाटे, संजय काळे, महेश गोंजारी, सदाशिव सरकार, जनार्दन मोटे, विस्तार अधिकारी विजय राजमाने इत्यादी मान्यवरांचासत्कार करण्यात आला. प्रातनिधीक स्वरूपात पतसंस्थेने सभासदांना दिलेल्या

भेटवस्तूचे वितरण मान्यवरांच्या उपस्थितीत करण्यात आले. पतसंस्थेच्या आटपाडी शाखा सल्लागारपदी निवड झाल्याबद्दल जगन्नाथ नांगरे, मंगल राजमाने, अनिता कदम, गायत्री चांडवले, हणमंत दबडे, नागेश जावीर, नितीन वाघमारे, जीवन सावंत, विजय पवार आणि प्रवीण कुलकर्णी यांचा सत्कार करण्यात आला. यावेळी संघटनेचे मार्गदर्शक बाळासाहेब गुरव, माणिक खंडागळे, शिक्षक बँकेचे संचालक शरद चव्हाण, विलास गळवे, विजय चव्हाण, जीवन सावंत, मंगल राजमाने विजय राजमाने यांनी आपले मनोगत व्यक्त केले.

एम एन जाधव (सर) हॉस्पिटल यांचे
श्राव्या डायग्नोस्टिक्स
डिजिटल एक्स-रे सोनोग्राफी सेंटर, आटपाडी
उपलब्ध सुविधा
डॉ. व्ही. चैतानी सत्येन जाधव (M.B.B.S. D.M.R.E.)
डॉ. सत्येन मधुकर जाधव (M.B.B.S.M.S. F.N.B. F.M.S.)
* सर्व प्रकारचे डिजिटल एक्स-रे * गरोदर मातांची सोनोग्राफी 4 D स्कॅन व गर्भातील बाळांचे च्यंग निदान करणे * पोटाची, छातीची, धावराईड व स्तनाची अल्ट्रासुनिक (हाय रिझोल्यूशन) स्कॅन * यंत्रव्यसादीची आणि पाठीच्या समस्या बाबतच्या सोनोग्राफी * इंटरव्हेन्शनल सोनोग्राफी * सोनोग्राफीद्वारे गाठीचा तुकडा तपासणे, छातीतील किंवा पोटातील पाणी, पु काढणे. तसेच लिम्फ नधील गाठीचा (Abscess) सोनोग्राफीद्वारे उपचार
पत्ता : ग्रामीण रुग्णालयासमोर, आटपाडी

आटपाडीत उबाठा ची आढावा बैठक संपन्न

आटपाडी : येथे आढावा बैठकीत बोलताना जिल्हाप्रमुख संजय विभूते, बैठकीस उपस्थित मान्यवर

माणदेश एक्सप्रेस न्यूज
आटपाडी/प्रतिनिधी : लोकसभा निवडणुकीच्या पार्श्वभूमी संदर्भात शिवसेना उद्वेग बाळासाहेब ठाकरे पक्षाची बैठक संपन्न झाली. सदरची बैठक जिल्हाप्रमुख संजय विभूते यांच्या उपस्थितीत संपन्न झाली. यावेळी बैठकीला उपजिल्हाप्रमुख

शिवाजी शिंदे, तालुकाप्रमुख शेखर निचळ, खरसुंडी विभाग प्रमुख मोहन शिंदे, विधानसभा संघटक गौरीशंकर भोसले, तालुका संघटक निळकंठ देशपांडे, मोहन देशमुख, आटपाडी विभाग प्रमुख युवराज मंडले, युवा सेना तालुकाप्रमुख बापूसो मगर, अल्पसंख्यांक जिल्हाप्रमुख सादीक काझी,

मारुती मगर, विकास मगर, डॉ. शिरकांडे, निवास वाडेकर, रेणुका वाडेकर, राहुल शिंदे, दत्तात्रय खिलारी, पोपट मदन, अर्जुन पाटील, आकाश मगर, हेमंत सटाणे, मोतीराम बुधावले, किसन जाधव, दादा बुधावले आणि तालुक्यातील सर्व शिवसैनिक आणि पदाधिकारी उपस्थित होते.

मविआ वंचितला जागा देणार: संजय राऊत

माणदेश एक्सप्रेस न्यूज
प्रकाश आंबेडकरांचा वंचित बहुजन आघाडी हा पक्ष महाविकास आघाडीत सहभागी झाला आहे. परंतु, मविआतल्या या चार पक्षांमधील जागावाटपासंदर्भातील चर्चा पुढे सरकलेली नाही. गेल्या अनेक दिवसांपासून चार पक्षांमधील नेत्यांच्या बैठका चालू आहेत. परंतु, जागावाटपावर त्यांचं एकमत झालेलं दिसत नाही. अशातच वंचित बहुजन आघाडीच्या नाराजीच्या बातम्या येत होत्या. तसेच प्रकाश आंबेडकर यांनीदेखील त्यांची

नाराजी जाहीरपणे बोलून दाखवली होती. दुसऱ्या बाजूला शिवसेनेच्या ठाकरे गटातील खासदार आणि महाविकास आघाडीचे नेते संजय राऊत मात्र प्रसारमाध्यमांसमोर सर्वकाही आलबेल असल्याचं सांगत होते. त्याचबरोबर जागावाटपाची चर्चा पुढे न सरकण्याचं कारण विचारल्यावर संजय राऊतांनी वंचितकडे बोट दाखवलं. त्यानंतर वंचितचे प्रमुख प्रकाश आंबेडकर प्रसारमाध्यमांसमोर म्हणाले, संजय राऊत माध्यमांना चुकीची माहिती देत आहेत. यावरून महाविकास आघाडीत

सारंकाही आलबेल नसल्याचं चित्र समोर आलं. अशातच महाविकास आघाडीतल्या नेत्यांनी वंचित बहुजन आघाडीला महाराष्ट्रातील लोकसभेच्या चार जागा देऊ केल्या आहेत. संजय राऊत यांनी याबाबतची माहिती दिली आहे. महाविकास आघाडीच्या प्रस्तावावर प्रकाश आंबेडकर यांनी निर्णय घ्यायचा आहे, असंही राऊत म्हणाले. लोकसभेच्या जागावाटपासंदर्भात महाविकास आघाडीची आज (१५ मार्च) संध्याकाळी मुंबईतल्या ट्रायडेंट हॉटेलमध्ये बैठक होणार आहे.

खरसुंडी मंडळात राजस्व अभियान मेळावा उत्साहात संपन्न : तहसिलदार सागर ढवळे

माणदेश एक्सप्रेस न्यूज
आटपाडी/प्रतिनिधी : आटपाडी तालुक्यातील खरसुंडी मंडळ अंतर्गत खरसुंडी येथे झरे, नेलकरंजी, गोमेवाडी, खरसुंडी, घरनिकी, घानंद या सजेतील २० गावांसाठी महाराजस्व अभियान मेळावा उत्साहात संपन्न झाला असल्याची माहिती आटपाडीचे तहसिलदार सागर ढवळे यांनी दिली. तहसिलदार सागर ढवळे म्हणाले, राजस्व अभियान अंतर्गत एकाच छताखाली लोकांना सर्व शासकीय सेवा देण्यात आल्या. हा मेळावा सकाळी १० ते सायंकाळी ५.३० वाजेपर्यंत सुरू होता.

महसूल प्रशासनाच्या वतीने घेण्यात येणाऱ्या या मेळाव्यात शासनाचे सर्व विभाग सहभागी होते. यावेळी लाभार्थ्यांना वेगवेगळ्या योजनांचा लाभ देण्यात आला. यामध्ये नवीन मतदार नोंदणी १०, गोल्डन कार्ड २ आधार कार्ड २, आभा कार्ड २५ प्रतिज्ञापत्र १६, तहसिलदार उत्पन्न दाखले ५, रेशन कार्ड प्रकरणे ६८, दुबार रेशन कार्ड ११, सर्कल चौकशी प्रकरणे ४, दिव्यांग लाभार्थी २, मुकबधिर, १, तलाठी उत्पन्न दाखले २६, सात बारा वितरण ३६, आठ अ वितरण १९. अशी प्रमाणपत्रे व दाखले वितरित करण्यात आले.

खरसुंडी येथे राजस्व अभियान अंतर्गत मेळावा संपन्न झाला. यावेळी मेळाव्यास झालेली गर्दी

यावेळी खरसुंडी मंडळ अधिकारी कमाल मुलाणी, पुरवठा निरीक्षक दादासाहेब पुकळे, मंडळातील सर्व तलाठी, सेतू चालक, महा ई सेवा केंद्र प्रमुख, सीएससी केंद्र

प्रमुख, प्राथमिक आरोग्य केंद्राचे डॉक्टर, ग्रामसेवक, आदींनी उपस्थिती राहून कामकाज केले. तसेच परिसरातील सर्व शेतकरी बांधवही मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

सागर ढवळे, तहसिलदार

माणदेश एक्सप्रेस न्यूज
आटपाडी/प्रतिनिधी : सांगली जिल्हा विकास प्राथमिक सहकारी शिक्षक पतसंस्थेच्या लाभांश व भेट वाटप प्रसंगी उपस्थित पतसंस्थेचे संचालक मंडळ व सभासद
कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक शाखा संचालक अजिनाथ बुधवले यांनी केले. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन रवींद्र भोसले तर आभार प्रदर्शन नारायण कदम यांनी केले.

* सं पा द की य *

हिला बैसवू वैभवाच्या शिरी...

महाराष्ट्र सरकारने गेले दशकभर रखडलेले 'मराठी भाषा धोरण' अखेर मंजूर केले. सरकारच्या या निर्णयाबद्दल समाधान व्यक्त करतानाच मराठी भाषा, समाज आणि संस्कृती यांच्यासमोर असणाऱ्या आव्हानांचा नेमका अंदाज घेऊन राज्य सरकार या धोरणाचा कृती आराखडा कधी तयार करणार आणि खरोखरच झपाट्याने कामाला कधी लागणार, असा प्रश्न विचारावा लागेल. २०१४ मध्ये हे धोरण तयार करण्यात आले; तेव्हा ते 'पुढील २५ वर्षासाठी हे धोरण असेल,' असे म्हटले होते. यातील दहा वर्षे तर निघून गेली आहेत.

इंद्रायणी आणि चंद्रभागा यांच्या पात्रांतूनही या काळात बरेच पाणी वाहून गेले आहे. ज्ञानाच्या विस्ताराचा आणि तंत्रज्ञानाच्या झपाट्याचा वेग जर समजत असता तर 'पुढील २५ वर्षात मराठी ही ज्ञानभाषा बनवू.' असली वावदूक विधाने कोणी केली नसती. मात्र, तशी ती केली जातात. याचे कारण मराठी भाषा, समाज आणि संस्कृती यांच्या समोरच्या आव्हानांची विक्राळताच सरकारला आणि त्याच्या तज्ज्ञ सल्लागारांना समजलेली नाही. या तीन बाबींचा उल्लेख एकत्र करण्याचे कारण, या तीन गोष्टी परस्परंशी आतड्याने जोडलेल्या आहेत. त्या वेगळ्या नाहीत. त्यामुळे त्यांचा विचारही एकत्रितच करायचा असतो. आज दिवसागणिक मराठीची भूमी चहूबाजूंनी आक्रसत चालली आहे. आधी ती टिकवायला हवी. नंतर गेलेली संपादन करण्यासाठी पावले टाकायला हवीत. त्यानंतर मग पुढची मजल. मराठी समाजाने एकमुखी निर्धार केला तर मराठी भाषा आणि संस्कृतीवरचे बहुमुखी आक्रमण थोपवून ते उलटे फिरवता येईल. त्यासाठी निदान दोन ते तीन दशके कल्पक परिश्रम करावे लागतील. त्यासाठी, दक्षिणेकडील काही राज्यांचे शिष्टत्व पत्करून प्रामाणिकपणे अनेक गोष्टी शिकाव्या लागतील. मराठी भाषा, समाज आणि संस्कृती यांच्या स्वाभिमानाचा अभिनेवेशरहित पण डोळस जागर करावा लागेल. हे काम करण्यासाठी राजकारणाच्या बाहेरचे द्रष्टे सामाजिक व सांस्कृतिक नेतृत्व विकसित व्हावे लागेल. तसे ते होऊ शकते.

महाराष्ट्रातील, भारतातील आणि जगभरात विखुरलेल्या मराठी समाजाच्या दैनंदिन जीवनाचा, त्याच्या भाषिक आविष्कारांना, सांस्कृतिक उपक्रमांना आणि आध्यात्मिक तृष्णेशा मराठीचा पाझर फोडता येतो का, हे फार मोठे आव्हान आहे. येतच सांगायचे तर मराठी माणसांच्या निधानानंतर सभागृहांमध्ये पोषाखी 'प्रेअर मीटिंग्ज' का व्हाव्यात? काल-परवा होत किंवा आजही होतात अशी वारकरी सांप्रदायिक भजने का होऊ नयेत? हे टोकाचे उदाहरण वाटले तरी 'बारसे ते बारवे' हे सगळे अस्सल मराठी नको का? मराठी संस्कृतीची जपणूक आणि मराठी भाषेचे संवर्धन यांच्यात अंतराच नाही; ते दोन्ही एकच आहेत, याची पुरेशी जाणीव आव्हानांचा विचार करताना दाखविली जात नाही. ती या निमित्ताने अपभ्रंशित व्हायला हवी. महाराष्ट्र सरकारने आजवर जे कुऱ्हाडीचे घाव मराठीवर घातले; त्यातला प्रमुख शैक्षणिक धोरणाचा होता. सुदैवाने, नवे शैक्षणिक धोरण मातृभाषांचा पुरेसा सन्मान राखू इच्छिते. महाराष्ट्रात मराठी आणि इंग्रजी माध्यम यांच्यात उभा राहिलेला संघर्ष अनाटायी होता. राज्यातील सर्व शाळकरी मुलांना आगदी पहिलीपासून इंग्रजीचेही ज्ञान दिले असते तर हा संघर्ष या थराला गेलाच नसता. दिवंगत रामकृष्ण मोरे हे शिक्षणमंत्री असताना त्यांना हा पेच बरोबर समजून त्यांनी तसा निकाल घेतला होता. तो हाणून पाडण्यात आला. कोणत्याही भाषेशी वैर न करता स्वभाषा आणि संस्कृतीचे सत्त्व टिकवायचे; हे आपल्याला प्रामुख्याने तमिळनाडूकडून शिकावे लागेल. त्याचप्रमाणे, 'केरळ शास्त्र साहित्य परिषद' अशा संस्थांकडूनही शिकावे लागेल. या संस्थेने मल्याळममधील शिक्षणासाठी, साहित्य प्रसारासाठी सहा दशके अतुलनीय काम केले आहे.

मराठी भाषा आणि संस्कृतीच्या उत्कर्षाचा अनुबंध 'महाराष्ट्र' या राज्याच्या आणि समाजाच्या सर्वांगीण उत्कर्षाशी जोडलेला आहे, हे यातले महत्त्वाचे प्रमेय दुर्लक्षित राहू नये. सर्वांगीण म्हणजे परदेशी गुंतवणूक, उद्योग आणि मोठमोठाले महामार्ग नव्हेत. मराठी भाषा आणि समाज यांच्या समन्वित उत्कर्षाचा आलेख पाहायचा तर महाराष्ट्राने 'ज्ञानेश्वरकाळ ते शिवकाळ' तसेच एकोणिसावे शतक पुन्हा डोळसपणे अभ्यासायला हवे. राज्य सरकारने मंजूर केलेल्या धोरणात कृत्रिम बुद्धिमत्ता म्हणजे 'आर्टिफिशियल इंटेलिजन्स'चा स्वागताई उल्लेख केला आहे. हे व इतरही सगळी आधुनिक तंत्रवैज्ञानिक साधने वापरावीच लागतील. मात्र, ही सर्व साधने असतात आणि त्यांचा उपयोगच 'मराठी भाषक' भक्कम हवा. महाराष्ट्र हा भारताचा अविभाज्य भाग आहेच. मात्र, आपले महाराष्ट्र म्हणून नेमके वैशिष्ट्य, वेगळेपण, शक्ती आणि व्यक्तिमत्त्व काय आहे; याचा शोध मराठी माणसाला लागला की तो आपली भाषा आणि संस्कृती यांची जपणूक स्वतःहून आणि जिवापाड मेहनत घेऊन करेल. 'हिला बैसवू वैभवाच्या शिरी..' हे मग आपसूक घडेल.

डॉल्फ हिटलर आठ नोव्हेंबर, १९२३ रोजी म्युनिचच्या पुत्र्या बियर हॉलमध्ये घुसला आणि तिथली एक सभा उधळून लावताना आपण जर्मनीत क्रांती केली आहे, असे त्याने जाहीर करून टाकले. क्रांतीनंतर जर्मनी काय करणार, हेही त्याने सभेत सांगून टाकले. लोकशाही बुडवू, ज्यू-कम्युनिस्ट-विरोधक यांना तुरुंगात घालू, त्यांना मारून टाकू वगैरे. क्रांती झालीच नव्हती. दुसऱ्या दिवशी म्युनिचमधल्या सरकारी इमारती ताब्यात घेण्याचा प्रयत्न हिटलरने केला. तो निष्फळ ठरला. पोलिसांनी झाडलेली गोळी त्याच्यापासून सहा इंचावरच्या सहकाऱ्याला लागली, हिटलर वाचला. त्याला अटक झाली. तुरुंगवास झाला. आठ महिन्यांनी तुरुंगाबाहेर आल्यावर हिटलरने संघटना बांधायला घेतली आणि अनेक निवडणुका

हिटलरी काळाचा तुकडा

लढवत शेवटी ३४ टक्के मतांच्या आधारे जर्मनीचा चॅन्सेलर झाला. पुढे काय झाले ते सांगायला नको. लेखक वोल्कर उलरिच जर्मनीच्या इतिहासाचे मान्यवर अभ्यासक आहेत. बियर हॉल घटनेच्या आठ दिवसांच्या घटनाक्रमाने '१९२३ मधले आठ दिवस' असे स्वतंत्र पुस्तक उलरिच यांनी लिहिले आहे. तर 'जर्मनी १९२३ : हायपरइन्फ्लेशन, हिटलर्स पुत्र्य अँड डेमॉक्रॅसी इन क्रायसिस' या पुस्तकात १९२३ या वर्षातल्या घटनाचक्राचा वेध लेखकाने घेतला आहे.

तो काळ जर्मनीतील संघर्षमय जीवनाचा होता. लोकशाही अडखळत होती. बहुपक्षीय आघाड्या सरकारे

बनवत होत्या. त्यांना अर्थव्यवस्था सांभाळता येत नव्हती. जर्मनीतले मार्क हे चलन कागदाच्या कपट्यापेक्षाही निरर्थक झाले होते. एक डॉलरबरोबर हजारो मार्क अशी स्थिती झाली. जर्मनीत अराजक माजले, राजकीय पोकळी झाली. या पोकळीत हिटलर घुसला. अर्थात, त्यासाठी पुढे दहा वर्षे हिटलरला मेहनत करावी लागली. जर्मनीतल्या या देशी घटनाचक्राचा धावता मागोवा लेखकाने घेतला आहेच. पण त्याहीपेक्षा जर्मनीतल्या या घटना आंतरराष्ट्रीय स्थितीशी कशा जोडल्या गेल्या आहेत, ते दाखवले आहे, सविस्तर.

पहिले महायुद्ध घडवून केलेल्या नुकसानीची भरपाई जर्मनी करू शकत नव्हते

म्हणून फ्रान्स आणि बेल्जियमने १९२३ मध्येच जर्मनीवर स्वारी केली. जर्मनीच्या आर्थिक समृद्धीचे केंद्र असलेला रूर हा खाणींचा प्रांत फ्रान्सने काबीज केला. लष्करी कारवाई केली. या कारवाईत जर्मन स्रियांवर बलात्कार झाले. नागरिकांवर अत्याचार झाले. जर्मनीत फ्रान्सबद्दलच चिडीची भावना उफाळून आली. जर्मनीतल्या दहशतवादाची मुळे या घटनेत आहेत. फ्रेंच अधिकारी, फ्रेंचधार्जिणे जर्मन-ज्यू पुढारी याच घटनाचक्रात मारले गेले. मारणारे लोक जर्मनीत हुतात्मे झाले. सहा वर्षे आधी रशियात राज्यक्रांती झाली होती. झारशाही उलथवून कम्युनिस्ट राज्यत आली

होती. कम्युनिस्ट क्रांतीला अत्याचाराची, विरोधकांचा नायनाट करण्याची दाट छटा होती. खूप सामान्य माणसे कम्युनिस्ट अत्याचाराला कंटाळून जर्मनीच्या आश्रयाला आली होती. त्यांना कम्युनिस्ट शैलीची क्रांती जर्मनीत नको होती. पण समांतर पातळीवर जर्मनीतले अनेक पुढारी रशियातल्या कम्युनिस्ट क्रांतीने भारावून गेले होते, तिथला अनुभव न घेता. मार्क्स जर्मन होता हे त्यांच्या भारावलेपणाचे एक कारण असेल काय? त्यांना जर्मनीत कम्युनिस्ट शैलीची सशस्त्र क्रांती करायची होती. जर्मनीत शस्त्रांचा सुळसुळाट झाला होता. शस्त्रे हा माणसाच्या दैनंदिन पोषाखाचा एक भाग झाला होता. लेखकाने

जर्मनी आणि युरोपातल्या घटनांचे विपुल, प्रसंगी समजायला कठीण जाणारे तपशील मांडले आहेत. त्यातल्या घटनांची जोडणी करणे हे वाचकाला थोडे कठीण जाते. परंतु अभ्यासकांना मात्र हे पुस्तक उपयुक्त आहे. जर्मनी समजून घेण्यासाठी लागणारी साधने लेखकाने पुस्तकात दिली आहेत. उलरिच यांनी आधी 'हिटलर : असेन्ट १८८९-१९३९' हे पुस्तक या आधी लिहिले आहे. त्यात हिटलरच्या व्यक्तिमत्त्वावर लेखकाने सविस्तर प्रकाश टाकला आहे. त्या पुस्तकातून हिटलर आणि तिथला अनुभव न घेता. मार्क्स जर्मन होता हे त्यांच्या भारावलेपणाचे एक कारण असेल काय? त्यांना जर्मनीत कम्युनिस्ट शैलीची सशस्त्र क्रांती करायची होती. जर्मनीत शस्त्रांचा सुळसुळाट झाला होता. शस्त्रे हा माणसाच्या दैनंदिन पोषाखाचा एक भाग झाला होता. लेखकाने

निवडणूक रोख्यांची देशभरात चर्चा, शिवसेना आणि राष्ट्रवादीला किती कोटी मिळाले?

माणदेश एक्सप्रेस न्यूज

नवी दिल्ली : सर्वोच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार स्टेट बँक ऑफ इंडियाने निवडणूक आयोगाला निवडणूक रोख्यांचा तपशील सादर करण्यावर आयोगाने गुरुवारी रात्री हा तपशील आपल्या वेबसाइटवर प्रसिद्ध केला. या माहितीनुसार, प्रादेशिक पक्षांना एप्रिल २०१९ ते जानेवारी २०२४ या कालावधीत निवडणूक रोख्यांद्वारे ५,२२१ कोटी रुपये देण्यांच्या स्वरूपात प्राप्त झाले. याच काळात एकट्या भाजपला या माध्यमातून याहून ८३९ कोटींनी अधिक म्हणजे ६,०६० कोटी रुपये मिळाल्याचे समोर आले.

निवडणूक आयोगाने खरेदीदार आणि लाभार्थी पक्ष अशा दोन भागांमध्ये ही माहिती प्रसिद्ध केली आहे. कॉॅंग्रेसला १,४२१.८६ कोटी रुपये, तर आम आदमी पक्षाला ६५.४५ कोटी रुपयांचा लाभ देण्यांच्या स्वरूपात मिळाला. बहुजन समाज पक्ष, मार्क्सवादी कम्युनिस्ट पक्ष आणि नॅशनल पीपल्स पक्ष या अन्य राष्ट्रीय पक्षांना निवडणूक रोख्यांद्वारे कोणताही निधी मिळालेला नाही.

प्रादेशिक पक्षांमध्ये तृणमूल कॉॅंग्रेसला सर्वाधिक निधी रोख्यांद्वारे मिळाल्याचे आकडेवारीवरून स्पष्ट होते. तृणमूल कॉॅंग्रेसला रोख्यांद्वारे १,६०९.५३ कोटी रुपये प्राप्त झाले.

- ही रक्कम २२ प्रादेशिक पक्षांना मिळालेल्या देण्यांच्या ३० टक्के आहे. महाराष्ट्रावादी गोमंतक पक्ष, जम्मू-काश्मीर नॅशनल कॉन्फरन्स आणि गोवा फॉरवर्ड पक्ष यांना रोख्यांद्वारे एक कोटीहून कमी देण्याच्या मिळाल्या.
- महाराष्ट्रातील पक्षांना मिळालेला निधी (कोटी रुपयांत)
- शिवसेना - १५९.३८
- राष्ट्रवादी कॉॅंग्रेस - ३१
- अन्य पक्षांना मिळालेला निधी (कोटी रुपयांत)
- भारत राष्ट्र समिती - १२१४.७०
- बिजू जनता दल - ७७५.५०
- द्रमुक - ६३९
- वायएसआर कॉॅंग्रेस - ३३७
- तेलगू देसम - २९८.८८
- राष्ट्रीय जनता दल ७३.५
- जनता दल (धर्मनिरपेक्ष) - ४३.४०
- सिक्कीम क्रांतिकारी पक्ष - ३६.५
- जनसेना पक्ष - २१
- समाजवादी पक्ष - १४.०५
- जनता दल (संयुक्त) १४
- झारखंड मुक्ती मोर्चा - १३.५ कोटी
- अकाली दल ७.२
- अण्णा द्रमुक - ६.०५
- सिक्कीम डेमोक्रेटिक फ्रंट ५.५

पाऊस पडला तरी लागणार निकाल, सेमीफायनल-फायनलसाठी मंजूरी

टी-२० वर्ल्डकपसाठी आसीसीचा मोठा निर्णय

माणदेश एक्सप्रेस न्यूज

दुबई: आंतरराष्ट्रीय

क्रिकेट परिषद अर्थात आयसीसीने २ जूनपासून वेस्ट इंडिज आणि अमेरिकेत होणाऱ्या टी-२० वर्ल्डकपसाठी एक मोठी घोषणा केली आहे. आयसीसी टी-२० वर्ल्डकपमधील सेमीफायनल आणि फायनल मॅचसाठी राखीव दिवसाला मंजूरी दिली आहे. तीग अथावा सुपर-८ फेरीतील मॅच पूर्ण होण्यासाठी दुसऱ्या डावातील फलंदाजी करणाऱ्या संघाच्या किमान ५ ओव्हर झाल्या पाहिजेत. तर

नॉकआउट फेरीतील मॅच पूर्ण होण्यासाठी दुसऱ्या डावातील किमान १० ओव्हर झाल्या पाहिजेत. टी-२० वर्ल्डकपमध्ये सेमीफायनलची पहिली लढत २६ जून रोजी गुयाना आणि दुसरी २७ जून रोजी त्रिनिदाद येथे होईल. अंतिम मॅच २९ जून रोजी बारबाडोस येथे होणार आहे. गुप फेरीतील लढती १ ते १८ जून या काळात तर सुपर ८ फेरीतील लढती १९ ते २४ जून या

काळात होणार आहेत. स्पर्थेची सुरुवात एक जून रोजी अमेरिका आणि कॅनडा यांच्या लढतीने होईल. गेल्या म्हणजे २०२२ च्या टी-२० वर्ल्डकपमध्ये इंग्लंडने पाकिस्तानचा पराभव करून विजेतेपद मिळवले होते. प्रत्येक गुपमधील दोन संघ सुपर ८ मध्ये जातील. त्यानंतर या संघांना जेरबंद करणे ४ या प्रमाणे दोन गटात विभागले जाईल. सुपर ८ मधील प्रत्येक गुपमधील दोन

संघ सेमीफायनल मध्ये पोहोचतील. गुप ए मध्ये भारत, पाकिस्तान, आयर्लँड, कॅनडा, अमेरिका सारखे संघ आहेत. गुप बी मध्ये इंग्लंड, ऑस्ट्रेलिया, नामीबिया, स्कॉटलंड, ओमान. गुप सी मध्ये न्यूझीलँड, वेस्ट इंडीज, अफगाणिस्तान, युगांडा आणि पापुआ न्यू गिनी तर गुप डी मध्ये दक्षिण आफ्रिका, श्रीलंका, बांगलादेश, नेदरलँड आणि नेपाळ या देशांचा

समावेश आहे. ९ जून रोजी भारताची लढत पाकिस्तानविरुद्ध होणार आहे. टी-२० वर्ल्डकपसाठी राखीव दिवसांना मंजूरी देण्यासोबत आयसीसीने पुढील म्हणजे २०२६ साठी भारत आणि श्रीलंकेत होणाऱ्या टी-२० वर्ल्डकपच्या पात्रता प्रक्रियेला मंजूरी दिली आहे.

या स्पर्थेत २० संघांचा सहभाग असेल. ज्यातील १२ संघ ओपोआप पात्र होतील. २०१४च्या वर्ल्डकपमधील ८ संघ आणि भारत व श्रीलंका हे संघ आपोआप पात्र होतील. अन्य दोन संघ हे ३० जून रोजी आयसीसी टी-२० क्रमवारीतील रॅकिंगमधील संघ असतील. त्यानंतरच्या जागांसाठी पात्रता फेरीच्या लढती होतील.

एक भावजय विरोधात, दुसरी साथीला, सुप्रिया सुळेसाठी रोहित पवारांच्या मातोश्री मैदानात

माणदेश एक्सप्रेस न्यूज

बारामती : बारामतीत नगद विरुद्ध भावजय असा लोकसभेचा सामना रंगणार आहे. खासदार सुप्रिया सुळे विरुद्ध सुनेत्रा पवार अशी ही लढत असेल. यंदा एका भावजयीने हात सोडल्याने नगदेपुढे मोठे आव्हान उभे राहिले असताना दुसरी भावजय त्यांच्या मदतीला धावली आहे. आमदार रोहित पवार यांच्या मातोश्री तथा अँग्रीकल्चर डेव्हलपमेंट ट्रस्टच्या विश्वस्त सुनंदा पवार या सुळे यांच्या प्रचारात उतरल्या आहेत. इंदापूर तालुक्यातून त्यांनी प्रचार सुरु केला आहे.

निवडणूक कोणतीही असो, त्या उमेदवारासाठी संपूर्ण पवार घराणे प्रचारात उतरल्याचे यापूर्वी मतदारांनी पाहिले आहे. यंदा या गोष्टीला पहिल्यांदाच छेद जातो आहे. कुटुंबातील ही लढाई कोणत्याही पवारांसाठी सोपी राहिलेली नाही. परंतु सध्याचे गणित बघितले तर पवारांशी फारत घेतलेल्या उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांनी भाषणात सांगितलेल्या बाबींचा प्रत्यय येऊ लागला आहे. त्यांच्या पत्नी व दोन मुलांव्यतिरिक्त पवार कुटुंबातील कोणीही त्यांच्या पाठीशी नसल्याचे दिसून येऊ लागले आहे.अजित पवार यांचे सख्खे पुतणे युगेंद्र पवार यांनी काकांची साथ सोडत आल्याच्या प्रचाराला वाहून घेतले. पवार कुटुंबात सर्वात प्रथम ते सुळे यांच्यासाठी मैदानात उतरले. आमदार रोहित पवार हे शरद पवार यांच्यासोबत आहेत. परंतु अद्याप त्यांनी बारामतीच्या मैदानात हजेरी लावलेली नाही. त्यांच्या मातोश्री सुनंदा पवार यांनी मात्र आता थेट भूमिका घेत खासदार सुळे यांचा प्रचार सुरु केला आहे. आपल्या जाऊबाई विरोधात त्या आता प्रचार करत असल्याची स्थिती जाऊ.

सुनंदा पवार या ट्रस्टच्या विश्वस्त आहेत. शारदानगर महाविद्यालयासारखी मोठी संस्था त्यांच्या हाती आहे. शारदा महिला संघाच्या माध्यमातून त्या गेली अनेक वर्षे बारामतीकडे रज्यात कार्यरत आहेत. मुली, महिलांसाठी आरोग्यविषयक अनेक उपक्रम यांनी राबविले आहेत. भीमथडीच्या माध्यमातून महिला बचत गटांचे संघटन, त्यांना हक्काची बाजारपेठ मिळवून दिली आहे. बारामती, दौंड, पुरंदर व इंदापूर तालुक्यात त्यांचा लोकसंपर्क दांडगा असून त्यांनी आता भेटीगाठींना सुरुवात केली आहे.

चिडलेले हत्ती जेव्हा धुमाकूळ घालत माणसांच्या जीवावर उठतात...

पश्चिम घाटातील सर्वात शेवटचे राज्य असलेल्या केरळमध्ये हत्ती आणि माणूस यांच्यातील संघर्षात दिवसागणिक वाढ होत आहे. गेल्या काही आठवड्यांमध्ये तब्बल ५ जणांचा जीव हत्तींनी घेतला, त्यात वयस्कर आणि तरुणांचा समावेश आहे. हिंसक झालेल्या हत्तींनी माणसांवर असा थेट जीवघेणा हल्ला करणे ही बाब खूपच चिंतेची बनली असल्याने केरळ सरकारने आता मानव-वन्यजीव संघर्षाला 'राज्य आपत्तीचा दर्जा' जाहीर केला आहे. अशा प्रकारच्या आपत्तीला आणि समस्येला असा दर्जा देणारे केरळ हे भारतातील पहिलेच राज्य ठरले आहे.

हा निर्णय सरकारला का घ्यावा लागता? केरळमध्ये जंगली हत्ती आणि मानव यांच्यातील संघर्ष उग्र बनत चालला आहे. कधी जंगलात, कधी शेतात, कधी रस्त्यात तर कधी गावात; अचानक आणि आक्रमकपणे हत्तींकडून होणाऱ्या हल्ल्यांमुळे नागरिक प्रचंड धाब्यातले आहेत. गेल्या ३-४ आठवड्यातच तब्बल ५ जणांचा बळी हत्तींनी घेतला. त्यामुळे चिडलेल्या नागरिकांनी थेट कायदाच हातात घेतला. अखेर ही परिस्थिती हाताळण्यासाठी या समस्येला 'राज्य आपत्तीचा दर्जा' देऊन राज्य सरकारने एक पाऊल पुढे टाकले आहे.

केरळचा निम्माहून अधिक भूभाग वनाच्छादित आहे. हत्ती-मानव संघर्षाचे प्रसंग नेहमीचेच! अवघ्या तीन वर्षात जवळपास ७० जणांचा बळी, त्याशिवाय शेतपिकांची हानी, मालमत्तेची हानी हे वेगळेच. घटने जंगल, खाद्याची कमतरता, वाढता मानवी हस्तक्षेप, पीक पद्धतीतील बदल, पशुपालनातील वाढ, रस्त्यांसह विविध पायाभूत सुविधांचा विस्तार, परदेशी वृक्षांची लागवड, निवाऱ्यातील असुरक्षिततेची भावना यामुळे हत्ती आक्रमक झाले आहेत. वायनाड, पलक्कड, कन्नूर आणि इडुक्की हे चार जिल्हे हत्ती-मानव संघर्षाचे सर्वाधिक प्रस्त आहेत. साडेतीन हजारांहून अधिक असलेली हत्तींची संख्या गेल्या ६-७

वर्षात निम्म्यावर आली, मात्र तरीही प्रश्न गंभीर झाला आहे. सर्वसाधारणपणे वन्यप्राण्यांशी संबंधित प्रश्न वनविभागाकडूनच हाताळले जातात. त्यासाठी वन्यजीव संरक्षण कायदा वापरला जातो. केरळमध्ये चीफ वार्डलंडार्ईफ वॉर्डन हा एकमेव अधिकारी आहे जो यासंबंधी निर्णय घेतो. हत्तींना बेशुद्ध करणे, त्यांना पकडणे, त्यांच्या हत्येची परवानगी देणे यासारख्या निर्णयांना त्यामुळे उशीर होत असल्याची ओरड आहे. या घटनांना राज्य आपत्तीचा दर्जा देण्यात आल्याने आपत्ती व्यवस्थापन कायद्याअंतर्गत या समस्येची हाताळणी होईल.

केवळ वनविभागाऐवजी स्थानिक जिल्हाधिकाऱ्यांच्या अध्यक्षतेखालील जिल्हा आपत्ती व्यवस्थापन समिती निर्णय घेईल. या समितीत वनविभाग, स्थानिक स्वराज्य संस्था, पोलिस, अग्निशमन विभाग अशा विविध विभागांचा समावेश असतो. ही समिती स्थानिक पातळीवर जलद निर्णय घेईल. नुकसानभरपाई देणे असो की हत्तींना अटकाव करणे, हुसकावून लावणे, त्यांना बेशुद्ध करणे किंवा त्यांना जेरबंद करणे हे सारेच निर्णय ही समिती घेईल. राज्य पातळीवर मुख्यमंत्र्यांच्या अध्यक्षतेखालील राज्य आपत्ती व्यवस्थापन समिती निर्णय देईल.

हत्ती-मानव संघर्षाच्या प्रश्नावर तात्पुरत्या पण प्रभावी उपायासाठी हा निर्णय योय्य ठरेल. पण, कायमस्वरूपी उपाययोजनांसाठी नाही. त्यामुळे त्यादृष्टीनेही सरकारने पावले टाकणे आवश्यक आहे. 'जीवो जीवस्य जीवनम्' हाच निसर्गाचा नियम आहे. आपणही जगा आणि इतरांनाही जगू द्या, या नियमाचाच मानवाला विसर पडला आहे. यातूनच हत्तींशी द्वंद्व सुरू आहे. ते थांबवायचे असेल तर केवळ सरकारी किंवा प्रशासकीय उपाय करून चालणार नाही. सामाजिक बदलही करावे लागतील. त्याची तयारी सर्वांनीच करायला हवी. अन्यथा गजान्त लक्ष्मीचा कोप अटळ आहे.

